مادەنيەت جۇرت جۇرەگىن نارلەندىردى، بار الاپتان مەرەكەلىك لەپ ەستى

(باسى 1 ـ بەتتە)

تەرەزە ورنەگىن جاپسىرىپ، كوكتەم مەرەكەسىن قۋانا قارسى الۋ ـــ تۋار جىل قۇت ـ بەرىس اكەلسىن دەگەن ماعىنادا. 1 ـ ايدىڭ 26 ـ كۇنى اقسۋ ايماقتىق مادەني مۇرالار جانە مۇراجاي مەكەمەسىندە (مۇراجاي) 20 نەشە بالا قوعامدىق تاربيە وقىتۋشىسىنا ىلەسىپ، قيما سۋرەت قيۋدى ۇيرەنىپ، باس قوسىپ، قۋانىشقا بولەنگەن مەرەكە قىزىعىنا باتتى. "باتىس ٴوڭىر اسىلى" ـــ تارىم وزەنى سۋرەتتى تاس سارا تۋىندىلار كورمەسى دە وسى ارادا وتكىزىلدى. "بالالار قيما سۋرەت قيۋدى ۇيرەنۋ ارقىلى قول قيمىلى قابىلەتىن جەتىلدىرۋمەن بىرگە، ٴداستۇرلى مادەنيەت جونىندەگى تۇسىنىكتەرى دە تەرەڭدەدى. قيما سۋرەت قيۋدىڭ قىزىعىنا باتۋمەن بىرگە، جۇبايىم ەكەۋمىز كورمەنى ارالاپ، ٴبىر وتباسى ادامدارى بىرگە وزگەشە مادەنيەت جىلىن وتكىزدىك"، ـ دەدى اقسۋ قالاسىنىڭ تۇرعىنى ۋاڭ شينچۇن.

قويان پىشىنىندەگى اشەكەي شامدار، شار تارايقا نۇرىن توككەن الۋان ٴتۇرلى اينەك شامدار... 1 ـ ايدىڭ 24 ـ كۇنى كەشتە قۇمىل مەملەكەتتىك اۋىل شارۋاشىلىعى علىم ـ تەحنيكا باقشاسى رايونىنداعى "نۇر ـ شۇعىلاعا شومعان جۇڭحۋا، باقىتقا بولەنگەن قۇمىل" اتىنداعى جاڭا جىلدى قارسى الۋ شىراق كورمەسىندە قۇت ـ بەرىستىڭ نىشانى بولعان اشەكەي شامدار قىرۋار ساياحاتشىنى باۋرادى.

"شىراق كورمەسى 1 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى باستالىپ، 2 ـ ايدىڭ سوڭىنا دەيىن جالعاسادى، تۇمشالامالى شامداردان، الۋان ٴتۇستى شامداردان جالپى 10 مىڭنان استامى، ۇلكەن، ورتاشا ٴتۇستى شامنان 42سى ٴىلىندى، شاتتىققا تولى بازار شىراق كورمەسى، الۋان ٴتۇستى شام جۇمباق ٴدالىزى، الاڭ قاڭىلتىرشامى سياقتى 4 بولىك قالا تۇرعىندارىنىڭ، ساياحاتشىلاردىڭ كەشكى سەيىلدەگى، ٴسوزسىز، باراتىن جەرىنە اينالدى". قۇمىل قالاسى يجوۋ رايونى مادەنيەت، دەنە تاربيە، راديو ـ تەلەۆيزيا جانە ساياحات مەكەمەسىنىڭ باستىعى پان سۇنجياۋ تانىستىرىپ بىلاي دەدى: شىراق كورمەسى كەزىندە مەيىرىمدىلىك بازارى، شام جۇمباق جينالىسى، ەرەكشە اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرىن تەرۋدى سەزىنۋ، گۇل كورمەسى ساۋداسى، دىستىق بەلدەۋ جاڭبىرلى ورمانىن ارالاۋ سياقتى ەرەكشە باقشا سەرۋەنى تۇرلەرى دە ورىستەتىلدى. وسى ارالىقتا باقشا رايونىنداعى دىستىق بەلدەۋ جەمىس ورمانى علىم جالپىلاستىرۋ سارايى، ەرەكشە جەمىس ـ جيدەك، كوكونىستەردى تەرۋ سارايى، ەگىنشىلىك مادەنيەت سارايى سياقتى الاڭ ـ سارايلار تۇگەلدەي اشىق ۇستالدى.

1 ـ ايدىڭ 26 ـ كۇنى كەشتە «لين جيلۋ» پيەساسى ٴۇرىمجى قالاسىنداعى جاڭا تەاتر سارايىندا قويىلدى، كورەرمەن ما لينجيان قول تەلەفونىن ٴالسىن ـ ٴالى قولىنا الىپ، پيەساداعى كلاسسيكالىق ديالوگتاردى ەستەلىككە الىپ وتىردى. ول بىلاي دەدى: "مەن كۇشاردا ەسەيىپ ـ ەرجەتتىم، لين جيلۋدىڭ وتە كوپ ىزگى ىستەرىن قارتتاردان ەستىگەم، «لين جيلۋ» پيەساسى كوكتەم مەرەكەسىندە تاعى دا قويىلادى دەگەندى ەستىپ، ەرتەدەن بەلەت ساتىپ الىپ دوستارىممەن بىرگە كەلىپ كوردىم".

"كوكتەم مەرەكەسى كەزىندە ٴبىز وقۋشىلىق كۋالىگى، قوسىننان قايتقان اسكەريلەر كۋالىگى، ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرى قىزمەت كۋالىگى، وقىتۋشىلار كۋالىگى بار كورەرمەندەردىڭ الدىڭعى 100ىنە بەلەتتى تەگىن تاراتۋعا الدىن الا كەلىسۋدەي تيىمدىلىك جاساۋ ارقىلى كورەرمەندەردى باۋرادىق"، ـ دەدى شينجياڭ كوركەمونەر تەاترحاناسى پيەسا ۇيرەمەسىنىڭ ورىنباسار باستىعى تيە تيڭتيڭ تانىستىرا كەلىپ.

شينجياڭ كوركەمونەر سارايىنا ورنالاسقان جۇڭگو شينجياڭ حالىقارالىق كوركەمونەر قوس جىلدىق كورمەسىندە كورمەگە كەلگەندەردىڭ اياعى ۇزىلمەدى. كەسكىن مەن قوندىرعىلاردى نەگىز ەتكەن "وركەنيەت جانە توعىسۋ" حالىقارالىق كوركەمونەر اۋماعىندا كورەرمەن سۇن ليمياۋ 6 ـ جىلدىقتا وقيتىن ۇلى چىن شينيۇيدى ەرتىپ مۇندا سۋرەتكە ٴتۇستى. "بالامنىڭ ەڭ قىزىعاتىن تۋىندىسى ٴبىر جۇپ ۇلكەن ساقىپى بولدى، ساقىپىنى قۇراعان 18 قالبىردىڭ ىشىنە ول مۇلدە كورمەگەن دوڭگىرشەك كومىر، سىر شەلەگى سياقتى كوپتەگەن نارسەلەر سالىنىپتى، ول دامىلسىز سۇراۋمەن بولدى". سۇن ليمياۋ بىلاي دەدى: مەن قوس جىلدىق كورمەدەن ۇقساماعان ەلدەردەن كەلگەن تۇرلىشە فورماداعى كوركەمونەر تۋىندىلارىن كوردىم، بالام دا وسى زامانعى كوركەمونەردىڭ باۋراۋ كۇشىن جاقىن ارالىقتان ٴتۇسىندى، ٴتۇيسىندى.

"كوركەمونەر سارايىن ارالاۋ جاڭا جىلداعى سالتقا اينالدى، كوكتەم مەرەكەسى كەزىندە ٴار كۇنى كورمەگە كەلگەن كورەرمەندەر 2000 ادام ـ رەتتەن استى". شينجياڭ كوركەمونەر سارايىنىڭ باستىعى ۋاڭ شۇشىڭ بىلاي دەدى: كوكتەم مەرەكەسى كەزىندە ٴار ۇلت كورەرمەندەرى شينجياڭ كوركەمونەر سارايى وتكىزىپ جاتقان قوس جىلدىق كورمەدەن سىرت، "باتىس بولىكتى ارالاۋ ـــ حەفي قالاسى لاي شاۋچي كوركەمونەر سارايى سارا تۋىندىلار ٴتۇرى (شينجياڭ) كوشپەلى كورمەسى"، "جاڭا ٴداۋىردى جىرلاۋ ـــ شينجياڭ حاتكەرلىك تۋىندىلارى كورمەسى" سياقتىلاردى دا كورە الدى.

كوكتەم مەرەكەسى كەزىندە قۇلجا قالاسى قازانشى سالت ـ سانا ساياحات اۋماعى، التى شۋار ٴالسى كورىنىس ٴوڭىرى سياقتى جەرلەر ٴار كۇنى قايناعان ادامعا تولدى. "شينجياڭ جاقسى جەر ـــ 10 ـ كەزەكتى تيانشان الابى جاڭا جىل مەرەكەسىن قۇتتىقتاۋ بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى جىل سالتى كورمەسى" جانە 2 ـ كەزەكتى "انار گۇلى" بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى بازارى جەلەلەس قيمىلى قۇلجا قالاسىندا وتكىزىلدى.

"بۇل قازاق ۇلتىنىڭ كەستە تىگۋدەگى ٴداستۇرلى ورنەگى". 1 ـ ايدىڭ 26 ـ كۇنى "اسەمدىكتى ينەمەن كەستەلەۋ. كوركەم جۇڭحۋا" اتىنداعى بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى كەستە كورمە اۋماعىندا كەستەشى قىزدار كورەرمەندەرگە ناق مايدانىندا بەيزاتتىق مادەنيەت مۇراسى كەستە تىگۋدى ۇيرەنۋىنە جەتەكشىلىك ەتتى. كەستەشى قىزدار قيۋ، ورنەك سالۋ سياقتى الدىڭعى مەرزىمدىك دايىندىقتى ويداعىداي ىستەگەن سوڭ، كورەرمەندەر 2 ساعات ىشىندە كوپ ٴتۇرلى كەستەلەۋ ٴادىسىن قولدانىپ دوڭگەلەك جەلپۋىش جاسادى.

"كوكتەم مەرەكەسىنىڭ وسى بىرنەشە كۇنىندە ٴوز قولدارىمەن ىستەپ كورەتىن ادامدار وتە كوپ بولدى، ەڭ كوپ بولعان كۇندەرى 50 ادامنان استى"، ـ دەدى ىلە شيجۇن كيىم ـ كەشەك، كەستەشىلىك شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ باس ديرەكتورى، قۇلجا قالالىق بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالار ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ، جۇمىستاندىرۋ شەبەرحاناسىنىڭ جاۋاپتىسى چىن پيڭ.

بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى قيما سۋرەت، قۋىرشاق تەاتر ويىنى، تەرى جابدىقتارىن جاساۋ سياقتى بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارىن سەزىنۋ اۋماعى دا ادامعا تولدى. "وسى رەتكى بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى كورمەسىندە جالپى بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارىنىڭ 110 ٴتۇرى قويىلدى". قۇلجا قالالىق مادەنيەت، دەنە تاربيە، راديو ـ تەلەۆيزيا جانە ساياحات مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۋجيى ياڭ لۋ بىلاي دەدى: "وسى زامانعى بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى · جاڭا تۇرمىستى ايشىقتاۋ" كيىم ـ كەشەك كورمەسى، "ٴداستۇرلى ٴدامدى تاعامداردان اۋىز ٴتيۋ · بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى مادەنيەتىنەن ٴنار الۋ" سارايتاۋ قيمىلى سياقتى 8 ۇلكەن تۇردەگى نەگىزگى تاقىرىپتىق قيمىل ورىستەتىلدى.

"كوكتەم مەرەكەسى كەزىندە ٴار كۇنى كورمەگە كەلگەندەر سانى ورتا ەسەپپەن 10 مىڭ ادام اينالاسىندا بولدى"، ـ دەپ تانىستىردى ىلە قازاق اۆتونوميالى وبلىستىق مادەنيەت جانە ساياحات مەكەمەسى الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ باسقارماسىنىڭ باستىعى گاۋ چۇنحۇي.

(باسى 1 ـ بەتتە)

مەيلى جۇڭحۋانىڭ تاڭداۋلى ٴداستۇرلى مادەنيەتىنىڭ تىنىسىن قامتىعان كوكتەم مەرەكەسىندىك ٴار الۋان سالت ـ سانا مادەنيەتى بولسىن، الدە وزگەشە جاڭالىق اشقان كوركەمونەر تۋىندىلارى بولسىن، بارلىعى دا جۇرتتاعى اسا قىزۋ تاقىرىپقا اينالدى. اسىرەسە، اناۋ تالاي زاماندى باستان كەشىرگەن جاڭالىققا، ومىرشەڭدىك كۇشكە تولى، رۋحاني ٴمانى حالىقتىڭ تىلەگىمەن ۇيلەسىپ جاتقان كوركەمونەر تۋىندىلارى، مادەنيەت قيمىلدارى ٴتىپتى دە مەرەكەدەگى "قىزۋ تاقىرىپقا" اينالدى. زاتتىق جاقتان "شۇرايلى جىلدى" تويلاۋ ۇدايىلاندى، ۇزدىكسىز مولايعان جوعارى ساپالى مادەنيەت ونىمدەرى، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ مادەنيەتتىك "شۇرايلى جىلىن" وتكىزۋىنە مۇمكىندىك جاساۋ بارعان سايىن "قاجەتتىلىككە" اينالدى.

كوكتەم مەرەكەسىندىك سالت ـ سانالار مادەنيەتتىڭ تىرەگى ٴارى مادەنيەتتىڭ گۇلدەنۋ دارەجەسىن بىلدىرەدى. جوعارى ساپالى مادەنيەتپەن قامداۋ ارقىلى حالىقتىڭ كۇن سايىن ارتىپ وتىرعان رۋحاني مادەنيەت قاجەتىن قاناعاتتاندىرۋ حالىق بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن، حاۋىپسىزدىك سەزىمىن كۇشەيتۋدىڭ قاجەتتى تالابى ٴارى مادەنيەت كاسىپ سالاسىن دامىتۋدى جەبەۋدىڭ، مادەنيەتتىك تۇتىنۋدى جانداندىرۋدىڭ ٴونىمدى جولى، ٴبىز ٴداستۇرلى مادەنيەتتىڭ جاڭا داۋىرلىك شۇعىلاسىن الاۋلاتۋمەن بىرگە، كوكتەم مەرەكەسىن ٴتىپتى دە ٴماندى ەتۋىمىز كەرەك.

مادەنيەت كوكتەم مەرەكەسىن وتكىزۋ، جىلدان ـ جىلعا جاقسارا بەرگەي. بۇل الەۋمەتتىك مادەنيەتتىك قىزمەت وتەۋدىڭ جانە ونىمدەرىمەن قامداۋدىڭ دەڭگەيىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتۋدى قاجەت ەتەدى، بۇقارانى ٴتىپتى دە كوپ، ٴتىپتى دە جاقسى رۋحاني ازىقپەن قامداپ، بۇقارانىڭ دوڭگەلەك داۋلەتتى تۇرمىستان قۋانا يگىلىكتەنۋىنە مۇمكىندىك جاساۋ كەرەك.

("لەپتى لەبىز" ماقالا جولداۋ حات ساندىعى: xjrbplb@126 . com)

(باسى 1 ـ بەتتە)

"مۇز جالاما ـــ كورىنىس ٴوڭىرىمىزدىڭ جارقىن ٴتۇيىنى، ول ساياحاتشىلاردىڭ جاياۋ سەرۋەن قۇرۋداعى ىنساناسى جانە ارمانى بولا الادى". قازىر كورىنىس وڭىرىندە 10نان استام قار ويما بار ەكەن، تاعى دا توقتاماي قار ويمالار جاسالىپ جاتىر، ورتا ەسەپپەن 2 ـــ 3 كۇندە ٴبىر جاڭا قار ويما ساياحاتشىلارمەن جۇزدەسەدى ەكەن.

گۇلتەكشە، شي باييانگوۋ كورىنىس ٴوڭىرى كوكتەم مەرەكەسى كەزىندە ەسىك بەلەتىن الماۋ سىندى تيىمدىلىكتەر جاسادى. ٴۇرىمجى نانشانىنان مادەنيەت ـ ساياحات اشۋ شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ديرەكتورى كۇلتاي قاۋبيرا: "باتىس باييانگوۋ كورىنىس وڭىرىندە جاياۋ سەرۋەندەپ مۇز جالامانى تاماشالاۋدان سىرت، دالا قيمىلى اۋەسكەرلەرى باتىس باييانگوۋ كورىنىس ٴوڭىرى مەن ۇلاستاي كورىنىس ٴوڭىرى اراسىن كەسىپ ٴوتىپ جاياۋ سەرۋەن قۇرۋدى دا جاقسى كورەدى"، ـ دەدى. تيانشان اڭعارى كورىنىس ٴوڭىرى ەكولوگيالىق سەيىل ـ سەرۋەن، جاياۋ سەرۋەن جولىنان ەكەۋىن اشتى، بۇلار جەكە ـ جەكە 3.6 كيلومەتر جانە 10.6 كيلومەتر كەلەدى. شينجياڭ جىبەك جولى نانشان ساياحات ـ مادەنيەت شەكتى سەرىكتەستىگى جوسپارلاۋ ـ ساتۋ ٴبولىمىنىڭ مەڭگەرۋشىسى ماۋ جۇڭجۇن: "كوكتەم مەرەكەسىنىڭ 2 ـ كۇنىنەن باستاپ، كورىنىس وڭىرىندە كۇنىنە جاياۋ سەرۋەن قۇراتىن ساياحاتشىلار 1000 ادام مولشەرىندە بولدى"، ـ دەدى. جاياۋ سەرۋەن قۇراتىن ساياحاتشىلاردى قارسى الۋ ٴۇشىن، كورىنىس ٴوڭىرى كوكتەم مەرەكەسىنىڭ 1 ـ كۇنى ارناۋلى تۇردە جاياۋلار جولىن باسىپ قالعان قاردى تازالادى، سونداي ـ اق ساياحاتشىلارعا قىزمەت وتەۋ ورتالىعى قايناعان سۋ دايىندادى، جول بويلارىنا تورعىن گۇل، قار ويما سياقتىلاردى ورنالاستىرىپ سۋرەتكە تۇسەتىن تۇيىندەر ازىرلەدى.

ٴۇرىمجى قالاسىنداعى دالالىق ساياحات جەتەكشىسى "يۇندۋان"، مەرەكە كەزىندە نانشان تاۋىنا باراتىن 5 جاياۋ سەرۋەن ۇيرەمەسىن ۇيىمداستىردى، جاياۋ جۇرەتىن ارالىق 2 كيلومەتردەن 13 كيلومەترگە دەيىن بولدى، "كەمەلدى كورىنىس وڭىرلەرىندە اۆتوكولىكپەن جاياۋ سەرۋەنگە اتتانۋ تۇيىنىنە دەيىن تاياپ بارۋعا بولادى، سونىمەن جاياۋ سەرۋەنگە كوبىرەك ۋاقىت ۇتۋعا بولادى، ونىڭ ۇستىنە جول بويىنداعى قارلى دالا كورىنىسى سۋرەت تۇسىرۋگە توتەنشە ۇيلەسەدى".

"قىستى كۇنى ٴبىزدىڭ 90% جول لەنيامىز تۇگەلدەي نانشان تاۋىندا بولادى. نانشان تاۋىنىڭ كورىنىسى كوركەم، جول لەنيامىز الۋان ٴتۇرلى، جايشىلىقتاعى باياۋ جۇرىستەن تارتىپ 15 كيلومەتردەن اساتىن قيىن دارەجەدەگى جاياۋ سەرۋەنگە دەيىن ٴار ٴتۇرلى جول لەنياسىنىڭ بارلىعى بار"، ـ دەدى سانجىداعى دالالىق قيمىل جەتەكشىسى شۋي دۇڭ.

اۆتونوميالى رايوندىق ساياحات قوعامى دالالىق ەكسپەديتسيا (توتەنشە) ساياحاتى بولىمشە قوعامىنىڭ ورىنباسار باستىعى ياڭ جۇن: "نانشان تاۋىندا كوپتەگەن كەمەلدى كورىنىس وڭىرلەرى جانە 10 نەشە دالالىق جاياۋ سەرۋەن قۇرۋ جول لەنياسى بار، دالالىق كلۋبتاردىڭ ۇيرەمە اتتاندىرۋ جاعدايىنان قاراعاندا، قازىر قىس ماۋسىمىندا ۇيرەمە اتتاندىرۋ جول لەنياسى 15تەن اسادى"، ـ دەدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

اۆتونوميالى رايون بازارعا شىعارىلعان كاسىپورىندار بايلىعى قامباسىن قۇرىپ، شينجياڭ ليشين ەنەرگيا جارنا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ٴساتتى بازارعا شىعارىلۋىن ىلگەرىلەتتى، شينجياڭ باۋدي كەن شارۋاشىلىعى جارنا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ IPOسىنىڭ تۇڭعىش تاراتىلۋى بيىل 1 ـ ايدىڭ 12 ـ كۇنى بەكىتىلىپ ماقۇلداندى؛ شينجياڭ جينتوۋ مال ـ مۇلىك باسقارۋ جارنا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ شينجياڭداعى تۇڭعىش 10 ميللياردتىق كولەمدەگى كاسىپ سالاسىنا جەتەكشىلىك ەتۋ قورىن قۇرۋىن باستاۋدى ىلگەرىلەتتى؛ شينجياڭ قاتىناسقا قارجى قوسۋ توبى شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگىنىڭ، شينجياڭ اۋەجاي (توبى) شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگىنىڭ نەگىزدىك قۇرىلعىلارىن جاريا قابىلداۋ REITs ىسىنىڭ ٴوتىنىش ەتۋىن قولدادى.

مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردىڭ علىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋى كۇشەيتىلدى. بۇكىل رايونداعى مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىندار زەرتتەپ اشۋعا 2 ميلليارد 332 ميلليون يۋان جۇمساپ، رايونعا قاراستى مەملەكەت مەنشىگىندەگى ونەركاسىپ كاسىپورىندارى تۇگەل زەرتتەپ اشۋ قۇرىلىمىن قۇردى. بۇكىل رايونداعى مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردىڭ جاڭادان ارتقان ٴتۇرلى جاڭالىق اشۋ تۇعىرى 19عا، مەملەكەت دارەجەلى جوعارى، جاڭا تەحنيكالىق كاسىپورىندار مەن "ارنايىلاندىرىلعان، كەمەلدەندىرىلگەن، ەرەكشەلەندىرىلگەن، جاڭالاندىرىلعان" كاسىپورىندار 13كە، ٴتۇرلى پاتەنتتى 545كە جەتتى. مەملەكەت دارەجەلى، ولكە دارەجەلى علىم ـ تەحنيكادا قامال الۋعا 49 ىسان ەنگىزىلدى.

ايماق، وبلىس، قالالارداعى مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىندار رەفورماسىنىڭ ىلگەرىلەۋى پارمەندى بولدى. اقسۋ ايماعى ەنەرگيا حيميا ونەركاسىبى، ستراتەگيالىق جاڭادان گۇلدەنگەن كاسىپ سالاسى، فينانستىق قىزمەت وتەۋ، سيفرلى ەكونوميكا سياقتى سالالاردا قوعامدىق كاپيتالمەن بىرگە قارجى قوسىپ، سەلبەسۋدى ورىستەتتى؛ ٴۇرىمجى قالاسى 4 كاسىپورىننىڭ ارالاس مەنشىك ٴتۇزىمى رەفورماسىن ورنىقتى قاداممەن ىلگەرىلەتتى؛ حوتان ايماعى استىق ـ ماي توبىن، توعىسپالى مەديا توبىن قايتا ۇيىمداستىردى؛ سانجى حۋيزۋ اۆتونوميالى وبلىسى قاتىناسقا قارجى قوسۋ توبىن قايتا ۇيىمداستىرىپ قۇردى، مادەنيەت ـ ساياحات توبىن رەتتەپ نىعايتتى؛ قارامايلى، قۇمىل، التاي سياقتى جەرلەر ەڭبەككە جۇمىسشى قابىلداۋ جانە كىرىس ٴبولۋ سياقتى سالالاردا ٴبىر توپ ٴتۇزىمدى، پىكىردى العا قويدى نەمەسە كەمەلدەندىردى؛ باينعولىن موڭعول اۆتونوميالى وبلىسى، بۇراتالا موڭعول اۆتونوميالى وبلىسى سياقتى جەرلەر ٴبىر توپ كاسىپ سالاسىن دامىتۋ قورىن قۇردى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

«اۆتونوميالى رايوننىڭ سىرتقى ساۋدانىڭ ورنىقتىلىعىن ساقتاپ، ساپاسىن جوعارىلاتۋدى، شەتەل قارجىسىنىڭ ورنىقتىلىعىن ساقتاپ، ساپاسىن جەبەۋدى ىلگەرىلەتۋگە قاتىستى ٴبىرقانشا شاراسى»، سونداي ـ اق شەتەل قارجىسىن زەرتتەۋ ـ اشۋ ورتالىعىنىڭ باجىسىز يمپورت ەتىلەتىن جابدىقتاردىڭ تولىمدىلىعىن تەكسەرۋ، بەكىتۋ ٴادىسى سياقتىلاردى العا قويدى. رايونىمىز شەتەلدىك ساۋداگەرلەردىڭ قارجى قوسۋ، شاعىم ايتۋ مەحانيزمىن دە ۇزدىكسىز اقاۋسىزداندىرىپ، شەتەل ساۋداگەرلەرى قارجىلاندىرعان كاسىپورىندار شاعىم ايتقان ىستەردى ٴبىر جايلى ەتۋدى ارناعا ٴتۇسىرىپ، جەر ـ جەردەگى شەتەل ساۋداگەرلەرى قارجىلاندىرعان كاسىپورىنداردىڭ شاعىمىن ٴبىر جايلى ەتەتىن مەكەمە ـ ورىندارىنىڭ جانە بايلانىس جاساۋشىلاردىڭ ينفورماتسياسىن جاريالادى، بۇل بۇكىل رايونىمىزداعى 14 ايماق، وبلىس، قالانى قامتىپ، شەتەلدىك ساۋداگەرلەر قارجىلاندىرعان كاسىپورىنداردىڭ زاڭدى ۇقىق ـ مۇددەسىن شىنايى قورعادى.

شەتەل قارجىسىنا قىزمەت وتەۋدى جانە ونى قامتاماسىز ەتۋدى كۇشەيتۋ جاعىندا، رايونىمىز شەتەل قارجىلاندىرعان ٴتۇيىندى كاسىپورىندارمەن جانە كەلەلى شەتەل قارجىلاندىرعان ىسانداردىڭ بايلانىس جاساپ، قىزمەت وتەۋدى كۇشەيتىپ، شەتەل قارجىلاندىرعان كاسىپورىنداردىڭ ٴوندىرىس، تيجارات بارىسىندا ساقتالعان ماسەلەلەرى مەن قيىنشىلىقتارىن سايكەستەندىرىپ شەشىپ، كاسىپورىنداردىڭ قيىنشىلىق قىسپاعىنان قۇتىلۋىنا كومەكتەسۋ قىزمەت سەرپىنىن كۇشەيتتى.

رايونىمىز شەتەلدىك ساۋداگەرلەردىڭ قارجى قوسۋىن جەبەۋدى جانە شەتەل قارجىسى بويىنشا ساۋداگەر شاقىرۋدى ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، جۇڭگو جانە شەتەل كاسىپورىندارىنىڭ شينجياڭدا ٴتۇيىلىسۋ ٴماجىلىسىن وتكىزىپ، مەملەكەت دارەجەلى كورمە تۇعىرلارىنان پايدالانىپ ىسانداردى تانىستىرۋ جانە ٴتۇيىلىستىرۋ قيمىلىن ورىستەتىپ، بۇلتتىق قارجى قوسۋ، ساۋدا جارمەڭكەسى ارقىلى جاريالاعان شەتەل قارجىلاندىرعان ىسان 691دەن استى. شەكارا ٴىشى ـ سىرتىنداعى كاسىپورىنداردىڭ شينجياڭعا كەلىپ قىزمەت تەكسەرۋىن بەلسەنە ۇيىمداستىرىپ، «شينجياڭعا قارجى قوسۋ ـــ شەتەل ساۋداگەرلەرىنىڭ قارجى قوسۋ باعدارناماسى (2022)» قۇراستىرىپ تاراتىپ، شەتەل ساۋداگەرلەرىنىڭ شينجياڭعا كەلىپ قارجى قوسۋىنا قولايلىلىق جاسادى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

كوكتەم مەرەكەسىن جاقسى باستامامەن باستاۋعا ٴبىز تولىق دايىندالدىق". جوۋ شياۋلىڭ: بۇلدىرگەننىڭ ٴدامدى بولۋىنا كەپىلدىك ەتۋ ٴۇشىن، ەگىمشىلىك جالپى بارىسىن زالالسىز ٴوندىرىس ولشەمى بويىنشا باسقارىپ، بال ارامەن توزاڭداندىرۋ ارقىلى بۇلدىرگەننىڭ ٴونىم مولشەرىن ارتتىردىق، ـ دەدى.

جەمىستى ساپالى ەگۋ توتەنشە ماڭىزدى، كوپ نەگىزدى ساتۋ ۇلگىسى دە توتەنشە ماڭىزدى. جوۋ شياۋلىڭ سەلبەستىك كووپەراتيۆىن دامىتقان العاشقى كەزدە ينتەرنەت جەلىسىندە، ينتەرنەت جەلىسىنەن تىسقارى سىندى 2 ٴتۇرلى ساتۋ ۇلگىسىنەن پايدالانۋمەن بىرگە، سەرۋەن اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ ارقىلى كوپ نەگىزدى كىرىستى ارتتىرۋدى جۇزەگە اسىرعان بولاتىن. جوۋ شياۋلىڭ تاعى ۋيشىن، دوۋيين سياقتى تۇعىرلاردان پايدالانىپ ونىمدەرىن ۇگىتتەپ، بيىلعى 1 ـ شى ارال قالاسىنىڭ ٴتۇرلى اۋىل شارۋاشىلىق قوسمەشا ونىمدەرىن ساتۋدى بەلسەنە جەبەدى.

"مەنىڭ ۋيشىن، دوۋيين جان كۇيەرلەرىم 30 مىڭنان اسادى". جوۋ شياۋلىڭ بىلاي دەدى: قازىر جينحي جەمىس ـ جيدەك، كوكونىس شارۋالار كاسىپتىك ەگىمشىلىگى سەلبەستىك كووپەراتيۆىنىڭ 35 جىلىجاي بار، ەگىلگەن جەر اۋدانى 120 مۋ. بۇلدىرگەن ەگۋدەن سىرت، قوي قارىن ساڭىراۋقۇلاعى، توراڭعى ساڭىراۋقۇلاعى، ماروجني شومىر سياقتىلاردى ەگىپ، ماڭايداعى 20 نەشە شارۋا وتباسىنىڭ كىرىستەرىن ارتتىرۋىنا جەتەكشىلىك ەتەدى.

"جاڭا جىلدا، بارلىق ادام جاڭا تابىسقا قول جەتكىزۋدى ٴۇمىت ەتەدى. مەن ۇزدىكسىز قۇلشىنىپ، شينجياڭنىڭ ٴىشى ـ سىرتىنداعى ساپالى اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرى بازارىنا ىشكەرىلەي ٴورىس اشىپ، اناعۇرلىم كوپ اۋىلداستارىمنىڭ كىرىستەرىن ارتتىرىپ، اۋقاتتانۋىنا جەتەكشىلىك ەتىپ، كوپشىلىكتىڭ تۇرمىسىنىڭ بارعان سايىن جاقسارۋىنا مۇمكىندىك جاسايمىن"، ـ دەدى جوۋ شياۋلىڭ كامىل سەنىممەن.